

Aliterace

„plyne peníz po penízku“

Aliterace

- stylistická figura, založená na opakování hlásky či skupiny hlásek na začátku slova
- možné zahrnutí nebo vynechání předložek
- používá se především v rámci poezie, prózy, v moderní době je oblíbena v reklamě či názvech knih
- podporuje eufonii, využívá se jako mnemotechnická pomůcka

Konkrétní použití aliterace - poezie – aliterační verš

- stylistická ozdoba za romantismu
- nevyužívá rým
- starogermánské jazyky – nejstarší germánské literatury (staroanglická a staronorská), keltské jazyky, a další
- staroanglická poezie – přízvučné slabiky, aliterující slova (Beowulf, Tolkien)

Konkrétní použití aliterace

- poezie – aliterační verš

- Stará norština – dva druhy
 - **Fornyrðislag** - mytologické písně
 - **Ljóðaháttur** – hrdinské písně
- Verš s vnitřním rýmem – opakování slabiky
 - **Dróttkvætt** – vznešená poezie
 - **Hrynhenda** – náboženská poezie
- Islandská poezie – používání dodnes

Použití aliterace v próze

- Názvy postav (Ufňukaná Uršula)
- Tituly knih – např. Řada nešťastných náhod – série dětských knih
(The Bad Beginning, The Reptile Room, The Wide Window, The Miserable Mill, The Austere Academy, The Vile Village, The Hostile Hospital, The Slippery Slope...)

Moderní použití aliterace

- tituly zpráv, názvy podniků, literární tituly, reklama, módní slova, a dětské říkanky
- Coca-Cola, Mickey Mouse, Big Ben, Big Bang, Baby boom, Final Four, Donald Duck, King Kong, Woody Woodpecker...

Zdeněk Kňučík Navrátil *(a Vlasta Redl) - Hoří*

Hoří!

Hoří; Hoří Horní Heršpická

Hospoda Hrbatý Hrozen.

Hostinský Hrubeš Hýká

Hrůzou. Honí Hasiče,

Hubuje, Hořekuje, Huláká.

Haste, Honem, Hybaj,

„Hlemýždi“.

Hasiči „Houby“ Hasí.

Hledají Hlavní Hydrant.

Hoří Hnojiště, Holubník,

Huspenina,

Hudebníkům Housle,

Harfy, Harmonika, Hašiš.

Hoří Husitské Halapartny,

Hoří Historické Hebrejské Hieroglyfy,

Hoří Hektolitry Handlovaného Henesí.

Hoří Hrubešova Hnědá Honda.

Hoří Hasiči Horečně Hledaný Hlavní

Hydrant...

Hospoda Hořela Hodinu.

Hotovo.

Hirošima Hadr.

Hořeniště Halí Hustá Hmla.

Hostinský Hrubeš Hloubí Hroby.

Hyeny Hodují.

Anafora

- stylistická figura, založená na opakování shodného slova nebo skupiny slov na začátku za sebou jdoucích veršů nebo vět
- opak epifory
- využívá se v poezii, próze a v řečnictví

Použití

- Poezie - Bezručovy verše

Sto roků v šachtě žil.

Sto roků kopal jsem uhlí.

- Kipling – Když (If)

If you can dream--and not make dreams your master,

If you can think--and not make thoughts your aim;

If you can meet with Triumph and Disaster

And treat those two impostors just the same;

- Próza – jednotlivé pasáže u Charlese Dickense

Použití v řečnictví

- jako působivý prostředek ke spojení a zdůraznění myšlenek
- např. projev Martina Luthera Kinga
 - „I have a dream“

"I have a dream that one day this nation will rise up and live out the true meaning of its creed: 'We hold these truths to be self-evident: that all men are created equal.'"

"I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin but by the content of their character."

„I have a dream today.“

Příklady z latiny

- MALO MALO MALO MALO – jedno slovo čtyři významy
Raději jsem na jabloni, než neposlušný kluk v neštěstí.

Malo: I would rather be

Malo: In an apple tree

Malo: Than a naughty boy

Malo: In adversity

malo, malle, malui – raději chtít, r. volit, dávat přednost

malus, mali f – jabloň

malus mala malum – zlý, špatný, neslušný, zhoubný,

malum mali n – zlo, špatnost, neštěstí, nehoda

- IN MARI MERI MIRI MORI MVRI PLACET – hra se slovy
Potěší myš, pokud zemře v moři podivuhodného vína.
- VENI, VIDI, VICI